

U 89/2018 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om Finlands anslutning till konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur för integrerad strukturbologi (anslutning till Instruct-ERIC-konsortiet)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen en promemoria om Finlands anslutning till konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur för integrerad strukturbologi, Instruct-ERIC.

Helsingfors den 4 oktober 2018

Undervisningsminister Sanni Grahn-Laasonen

Undervisningsråd Riina Vuorento

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIET

PROMEMORIA

EU/

27.9.2018

FÖRSLAG TILL FINLANDS ANSLUTNING TILL DET ÖPPNA KONSORTIET FÖR EUROPEISK FORSKNINGSFRASTRUKTUR FÖR INTEGRERAD STRUKTURBIOLOGI (ANSLUTNING TILL INSTRUCT-ERIC-KONSORTIET)

1 Finlands anslutning till Instruct-ERIC

Finland har för avsikt att som medlem ansluta sig till konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur för integrerad strukturbioologi, Instruct-ERIC. Instruct-ERIC är en distribuerad forskningsinfrastruktur som bygger på befintliga europeiska forskningsenheter för strukturbioologi (Instruct-centrumen) som ger forskare tillgång till forskningsutrustning, specialkompetens och tekniker. Målet med Instruct-ERIC är att underlätta strukturbioologins utveckling och öka kunskapen om cellulära händelser på molekylär och atomär nivå.

Instruct-ERIC har inrättats genom Europeiska kommissionens beslut (EU/2017/1213, 4.7.2017). Förenade kungariket är dess värdland och Belgien, Spanien, Holland, Israel, Italien, Portugal, Frankrike, Slovakien, Danmark och Tjeckien är medlemmar. Instruct inledde sin verksamhet 2012 i form av ett icke-vinstdrivande bolag i enlighet med Förenade kungarikets rättssystem (Instruct Ltd). Bolaget utvecklades 2017 i och med inrättningen av Instruct-ERIC.

Stadgarna för Instruct-ERIC (EUT C 230, 15.7.2017, s. 1) omfattar bland annat bestämmelser om de årliga medlemsavgifter som medlemmarna ska betala, de nationella Instruct-centrumens uppgifter och skyldigheter, tillgången till data, immateriella rättigheter, ansvar och försäkringar, upphandling, skattebefrielse, tillämplig lagstiftning och avgörande av tvister.

Instruct-forskningsinfrastrukturen har prioriterats både på europeisk nivå och i Finland. Instruct inkluderades i den första vägvisaren för europeisk forskningsinfrastruktur (ESFRI) 2006 och i samband med vägvisarens uppdatering 2016 konstaterades det vid en utvärdering att Instruct är en ESFRI-forskningsinfrastruktur (ESFRI Landmarks) som har etablerat sin verksamhet och har en viktig betydelse för den europeiska forskningens konkurrenskraft. Instruct Finland är inkluderad i den nationella vägvisaren för Finlands forskningsinfrastrukturer 2014—2020. I mellanutvärderingen av vägvisaren som publicerades 2018 konstaterades att Instruct Finland är en avancerad forskningsinfrastruktur.

Den kommitté för forskningens infrastrukturer som har tillsatts av Finlands Akademi har den 31.1.2017 rekommenderat att Undervisnings- och kulturministeriet fortsätter beredningen av Finlands medlemskap i Instruct-ERIC-infrastrukturen och har samtidigt rekommenderat att Finland ansluter sig som medlem efter att beredningen har slutförts. Finlands Akademi förbereder sig på att täcka de kostnader som orsakas av projektet ur forskningsinfrastrukturmomentet (29.40.22) i samarbete med de finländska forskningsorganisationer som deltar i Instruct-ERIC.

De kostnader som Finland orsakas av deltagandet i Instruct-ERIC består av den stadgeenliga medlemsavgiften som under de första fyra medlemskapsåren är ca 50 000 – 55000 euro per år, samt av den nationella forskningsinfrastrukturens upprätthållande och verksamhet.

Det organ som enligt stadgarna för Instruct-ERIC ska företräda Finland är Undervisnings- och kulturministeriet som utnämner företrädarna till Instruct-ERIC:s råd samt Finlands Instruct-centrum. Finlands Instruct-centrum kommer att vara nätverksbaserat och dess verksamhet samordnas av Helsingfors universitet. Östra Finlands universitet och Uleåborgs universitet medverkar också i verksamheten. Ett medlemskap förutsätter att Instruct-ERIC godkänner det nationella Instruct-centrumet.

2 Finlands deltagande i Instruct-ERIC

Då Instruct Ltd grundades 2012 möjliggjorde Förenade kungarikets nationella lagstiftning inte ännu inrättandet av ERIC-konsortiet i form av en juridisk person i landet. Den ursprungliga tanken var att Instruct skulle omformuleras till ett ERIC-konsortium så fort detta blev möjligt. Finland har deltagit i beredningen av Instruct Ltd-konsortiets verksamhet sedan 2009. Helsingfors universitet har företrätt Finland som observatörsmedlem i Instruct Ltd 2013—2017.

Instruct Finland är Biocenter Finlands nationella nätverk för strukturbologi och består av biocentra vid sex finländska universitet. Dess funktioner är fördelade på enheter vid Helsingfors universitet, Östra Finlands universitet, Uleåborgs universitet, Tammerfors universitet, Åbo universitet och Åbo Akademi. Samtliga enheter är etablerade och har vidsträckta nationella och internationella användarnätverk som omfattar både forskning och näringsliv.

Ansökningen för Finlands Instruct-centrum har skickats till Instruct-ERIC våren 2018 för bedömning. Oavhängiga utvärderare anser att Finlands Instruct-centrum uppfyller de kriterier som Instruct-ERIC förutsätter. Endast medlemmar i Instruct-ERIC kan vara värd för ett Instruct-centrum. Finlands Instruct-centrum fastställs när Finlands medlemskap i Instruct-ERIC träder i kraft.

Finlands Instruct-centrum är ett distribuerat centrum som samordnas av Helsingfors universitet och som även omfattar enheter för struktur cellbiologi från Östra Finlands universitet och Uleåborgs universitet. Tillhandahållandet av tjänster vid Finlands Instruct-centrum kommer att omfatta avancerad utrustning och specialkompetens inom strukturbologi, som i synnerhet stöder Instructs integrerade fokus och tekniker, inbegripet specialkompetens inom provberedning, biomolekylära analysmetoder och tredimensionella metoder för strukturanalys. På bio- och miljövetenskapliga fakulteten vid Helsingfors universitet finns en enhet för rengöring av biomolekylkomplex som är specialiserad på provberedning, och vid Institutet för bioteknik finns en enhet för elektronkryomikroskopi och en enhet för nativ masspektrometri som specialiserar sig på den enskilda cellens proteinsammansättning. Vid Östra Finlands universitet och på Biocenter Kuopio finns enheter för nativ masspektrometri. Vid Uleåborgs universitet och på Biocenter Uleåborg finns en enhet som specialiserar sig på biokatalys och biofysikaliska analyser samt röntgenkristallografi av proteiner. Uleåborgs universitet ansvarar även för utvecklingen av datasystem för strukturbologi inom Instructs funktionsområden.

Instruct Finland betjänar både hela det nationella forskarsamfundet och näringslivets användare på två nivåer: genom att ge råd till och utbilda till strukturbologins tekniker nya användare och genom att främja expertanvändares tillträde till avancerad utrustning. Målet är att utöka och öppna nya möjligheter för den biologiska, medicinska och naturvetenskapliga forskningen i Finland. De tjänster som Instruct Finland erbjuder har ett etablerat användarnätverk bland universiteten och forskningsinstituten. Därutöver används Instruct Finlands tjänster av internationella användargrupper vid universitet och forskningsinstitut i Instruct-länderna. Instruct Finland bedriver även metodutveckling i samarbete med näringslivet.

I och med ett medlemskap kan finländska forskare utnyttja tjänsterna vid andra Instruct-center bättre än hittills.

3 Konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur för integrerad strukturbologi (Instruct-ERIC)

3.1 Instruct-ERIC:s uppgift

Det främsta målet med Instruct-ERIC är att främja tillgången till avancerade forskningsmiljöer och sakkunskap i Europa och att höja kvaliteten för den vetenskap som sammanlänkar biologiska strukturer med cellernas funktion. Verksamheten inom Instruct-ERIC stödjer spetsforskningen och strävar efter vetenskaplig och folkhälsorelaterad inverkan och nya innovationer. Målet med Instruct-ERIC är att underlätta utvecklingen av strukturbologi, erbjuda reglerad tillgång till avancerade europeiska infrastrukturer inom strukturbologi och expertkunskaper, vidareutveckla branschens tekniker och metoder, samt tillhandahålla utbildning för att utveckla kunskaperna inom strukturbologisk forskning. Instruct-ERIC ansvarar för samordningen av Instructs distribuerade forskningsinfrastruktur.

För att uppnå de fastställda målen samordnar Instruct-ERIC Instruct-centrumens infrastruktur-tjänster, samordnar tillgänglighetstjänsterna för de tjänster Instruct-centrumen erbjuder, samordnar Instruct-centrumens gemensamma program för att främja den tekniska och teknologiska utvecklingen, samordnar utbudet av utbildning och workshoppar i strukturbologins tekniker och metoder, samordnar utvecklingsprogram för nya strukturbologiska tekniker tillsammans med företag och främjar inbruktagandet av nya tekniker vid Instruct-centrumen, samt främjar samarbetet mellan forskarsamfunden inom cellbiologi, strukturbologi och systembiologi.

3.2 Medlemmar

Europeiska unionens medlemsländer, associerade länder, övriga tredjeländer och internationella organisationer kan bli medlemmar i Instruct-ERIC. EU:s medlemsstater eller de associerade länderna ska tillsammans ha röstmajoritet i Instruct-ERIC:s råd. Rådet godkänner nya medlemmar på basis av medlemsansökan genom stadageenliga förfaranden. Instruct-ERIC kan även ha observatörsmedlemmar och dessutom kan Instruct-ERIC ha samarbete på avtalsbasis med tredje parter.

3.3 Medlemmarnas rättigheter

Medlemmarna har rätt att delta i verksamheten för Instruct-ERIC:s högsta organ, dvs. rådet, forskare från medlemsländerna får enligt överenskommet ansökningsförfarande användarrättigheter till Instruct-centrumens tjänster, utbildning och övrig verksamhet och kan utnyttja Instruct-ERIC:s varumärke. Medlemmarna har rätt att delta i utformningen av Instruct-ERIC:s strategi och praxis. Endast medlemmar har rätt till Instruct-centrum.

Medlemmarna förbinder sig till ett medlemskap på minst två år, varefter de kan utträda ur Instruct-ERIC. Utträdet kan endast bli giltigt vid utgången av budgetåret på den sista dagen av respektive år och en anmälan om utträde ska inlämnas skriftligen minst sex månader före utträdet.

Observatörsmedlemmar har rätt att delta i rådet, men de har ingen rösträtt. Observatörsmedlemmar har möjlighet att ansöka om tillträde för sina forskare till Instruct-centrumens tjänster utifrån samma principer som andra icke-medlemmar i Instruct-ERIC, i enlighet med det förfä-

rande som fastställs stadgarna. För andra än medlemmar i Instruct-ERIC är Instruct-centrumens tjänster avgiftsbelagda.

3.4 Medlemmarnas skyldigheter

Enligt stadgarna ska en medlem betala en årlig medlemsavgift, som bestäms enligt de grunder som beskrivs i bilagan till stadgarna. Varje medlem är skyldig att utnämna högst två företrädare till Instruct-ERIC:s råd och att på ett ändamålsenligt sätt stödja verksamheten vid det Instruct-centrum som medlemmen är värd för. Värskapet för Instruct-centrumet anses vara ett grundläggande mål för Instruct-ERIC:s medlemmar.

3.5 Förvaltning och beslutsfattande

Instruct-ERIC:s förvaltningsstruktur omfattar ett råd, en direktör, ett allmänt forum för Instruct-centrumen, en ledningsgrupp, samt en rådgivande vetenskaplig kommitté. Rådet kan även besluta om tillsättandet av andra förvaltningsorgan.

Den högsta beslutanderätten i Instruct-ERIC utövas av rådet. Rådet beslutar om Instruct-ERIC:s övergripande styrning och tillsyn. Rådet beslutar om forskningsinfrastrukturens utveckling och strategier, dess förvaltningsstruktur och verksamhetsregler, godkänner Instruct-centrumen, användarpolicyn och principerna för mänskliga rättigheter, godkänner arbetsprogrammet och den årliga budgeten, beslutar om medlemsavgifterna och principerna för hur de uträknas, medlemskapsärenden, samt vid behov om avveckling av Instruct-ERIC.

Rådet utnämner en direktör som ansvarar för Instruct-ERIC:s dagliga förvaltning och fungerar som rättslig företrädare för Instruct-ERIC.

Det är Instruct-centrumens uppgift att stödja Instruct-ERIC:s uppgifter och verksamhet. Centrumen utvärderas minst en gång under varje femårig verksamhetsperiod. Instruct-centrumens allmänna forum samlar den personal vid centrumen som utnämnts till att ansvara för centrumens tjänster samt ger råd till ledningsgruppen och rådet i frågor som gäller utvecklingen av Instructs verksamhet och tjänster.

Rådet utnämner en ledningsgrupp som stödjer direktören i verkställandet av dennes uppgifter. Direktören fungerar som ordförande för ledningsgruppen och högst 10 personer från Instruct-centrumen utnämns till dess medlemmar. Rådet ska säkerställa att ledningsgruppens sammansättning representerar Instruct-centrumen rättvist.

Rådet utnämner en rådgivande vetenskaplig kommitté. Kommittén består av högst åtta vetenskapliga och tekniska experter. Dess uppgift är att bistå rådet med rådgivning om vetenskapliga och strategiska frågor som är väsentliga ur Instruct-ERIC:s synpunkt. Den följer upp Instruct-centrumens prestationer för att kunna bistå rådet med rådgivning vid godkännandet och utvecklingen av Instruct-centrum med beaktande av de strategiska och vetenskapliga målen, behoven och möjligheterna.

Instruct-ERIC:s förvaltningsbyrå finns i Oxford i Förenade kungariket.

Förenade kungariket har i mars 2017 meddelat att landet har för avsikt att utträda ur EU. Om Förenade kungariket lämnar EU kan det leda till att Instruct-ERIC:s säte måste flyttas till en annan EU-medlemsstat. Instruct-ERIC har inlett förberedelser inför denna eventuella ändring.

3.6 Finansieringen av Instruct-ERIC

Instruct-ERIC:s verksamhet finansieras genom medlemsavgifter samt eventuell extern finansiering. Instruct-ERIC:s verksamhet utvärderas vart femte år varvid syftet är att även bedöma de framtida finansieringsbehoven.

Medlemsavgifternas storlek bestäms enligt de principer som beskrivs i bilagan till stadgarna. Varje medlemsland betalar ett grundbelopp (50 000 € 2017 och därefter en årlig ökning på 2 % fram till 2021). Årsavgiftens eventuella tilläggsdel för vart och ett medlemsland baseras sig på landets placering i tre olika avgiftskategorier på basis av forskningspersonalens befolkningsandel. De länder som tillhör kategori A betalar en tilläggsdel på 50 000 €, de länder som placeras i kategori B betalar en tilläggsdel på 25 000 €, och länder i kategori C betalar ingen tilläggsdel. Finland tillhör kategori C. Eurostats statistik från 2012 används som grund. Medlemsavgifterna för eventuella mellanstatliga organisationer besluts separat, men de är minst

lika stora som medlemsavgiftens grundbelopp. Finlands årliga medlemsavgift under de första fyra medlemskapsåren är 51 000–54 200 euro.

Utöver kontantbidraget svarar medlemsländerna för de kostnader som orsakas Instruct-ERIC av Instruct-centrumens tjänster (personal- och driftskostnader) i naturabidrag (in kind). I sin ansökan till Instruct-ERIC har Finlands Instruct-centrum meddelat att det tillhandahåller Instruct-ERIC:s användare 10 % av kapaciteten för centrumets tjänsteutbud. Andelen avtalas officiellt i ett servicenivåavtal mellan Instruct-centrumet och Instruct-ERIC. De universitet som upprätthåller Instruct-centrumet svarar för kostnaderna som orsakas av att erbjuda tjänsten.

Rådet godkänner enhälligt Instruct-ERIC:s årliga budget för varje femårsperiod. Observatörsmedlemmar betalar ingen medlemsavgift.

Instruct-ERIC är befriat från mervärdesskatt och punktskatt för inköp av varor och tjänster.

4 Bakgrund

4.1 Främjande av forskningsinfrastrukturer i Europa

Internationellt samarbete på området för forskningsinfrastrukturer är nödvändigt eftersom stora och dyra forskningsanläggningar kan byggas, upprätthållas och användas endast genom samarbete mellan flera länder. Dessutom erbjuder samarbetet nya möjligheter att förena omfattande material eller mätresultat samt distansanvändning av infrastrukturer som finns någon annanstans. För att bedöma forskningsinfrastrukturbehovet på europeisk nivå grundade EU-länderna och kommissionen tillsammans Europeiska strategiska forumet för forskningsinfrastrukturer (ESFRI). ESFRI publicerade sin första plan för forskningsinfrastrukturer, dvs. sin vägvisare, år 2006. Vägvisaren har uppdaterats 2008, 2010 och 2016. Den nuvarande vägvisaren omfattar 21 projekt samt 29 projekt som har framskridit till genomförandefasen. ESFRI:s vägvisare uppdateras följande gång 2018 och 2020.

Genom EU:s ramprogram för forskning har man stött planeringen av nya forskningsinfrastrukturer och bidragit till att utvidga användningen av existerande infrastrukturer och intensifiera samarbetet. En motsvarande stödform ingår i det nuvarande EU-programmet för forskning och innovation Horisont 2020 (2014–2020) och kommissionens förslag till följande Horisont Europa-program (2021–2027).

4.2 Forskningsinfrastrukturpolitiken i Finland

I samband med det europeiska utvecklingsarbetet har Finland kartlagt sina egna nationella forskningsinfrastrukturer och utarbetat en vägvisare om viktiga och nya forskningsinfrastrukturer. Den första vägvisaren för forskningsinfrastrukturer publicerades i början av 2009 (Undervisningsministeriets publikationer 2009:1), och en uppdatering av denna publicerades i mars 2014 (Strategin och vägvisaren för Finlands forskningsinfrastrukturer 2014–2020). Den uppdaterade vägvisaren omfattar 31 forskningsinfrastrukturprojekt. En mellanutvärdering av vägvisaren har blivit färdig under 2018.

I syfte att utveckla den nationella forskningsinfrastrukturpolitiken och finansiera kostnaderna i anknytning till forskningsinfrastrukturer har statsbudgeten sedan 2012 haft ett moment för forskningsinfrastrukturer (29.40.22) under Undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde. I enlighet med lagen om Finlands Akademi (2014/482) omfattar Akademiens organisation en kommitté för forskningsinfrastruktur. Kommittén för forskningsinfrastruktur har till uppgift att 1) följa och utveckla den nationella och internationella forskningsinfrastrukturverksamheten, 2) lägga fram förslag för Akademiens styrelse om en långsiktig plan för forskningsinfrastrukturerna, 3) besluta om valet av forskningsinfrastrukturprojekt och svara för uppföljningen av projekten, samt 4) sköta andra uppgifter som gäller forskningsinfrastruktur och som Akademiens styrelse ålägger den. Undervisnings- och kulturministeriet har dessutom i december 2011 gett Finlands Akademi i uppgift att förvalta ovannämnda anslag (29.40.22).

Kommittén för forskningsinfrastrukturer har också till uppgift att ge det behöriga ministeriet rekommendationer om huruvida Finland bör ansluta sig till en europeisk eller någon annan internationell forskningsinfrastruktur och i vilken utsträckning kostnaderna för anslutningen kan betalas med medel under momentet för forskningsinfrastrukturer.

Finland har anslutit sig som medlem till åtta forskningsinfrastrukturer i form av ERIC-konsortier (EATRIS, BBMRI, EURO-ARGO, ICOS, CLARIN, ESS, CESSDA, EU-OPENSOURCE), samt fungerar som värdland för ICOS ERIC. Vidare bereds för Finlands del ett framtida medlemskap i några andra forskningsinfrastrukturer i form av ERIC-konsortier.

5 Förslagets rättsliga grund och beslut om Finlands medverkan

Den juridiska verksamhetsformen för omfattande internationella forskningsinfrastrukturer är i allmänhet antingen en internationell organisation som grundar sig på ett statsfördrag eller ett bolag eller en stiftelse som grundar sig på lagstiftningen i det land där infrastrukturen finns. Att grunda och driva en internationell organisation är i allmänhet mödosamt och att använda lagstiftningen i ett land som grund för en organisation som är gemensam för flera länder kan medföra problem på grund av skillnader mellan ländernas nationella lagstiftning.

I syfte att skapa enhetliga verksamhetsprinciper, lätta upp de administrativa strukturerna och ordna den juridiska statusen har EU-rådet sommaren 2009 antagit en förordning (nr 723/2009) om ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur (ERIC-förordningen). Förordningen har antagits med stöd av artikel 171 i EG-fördraget (nuvarande artikel 187 i EUF-fördraget). ERIC-förordningen och de forskningsinfrastrukturer som inrättas med stöd av den stödjer målet i artikel 179.1 i EUF-fördraget att skapa och stärka det europeiska forskningsområdet, ERA.

I förordningen definieras ERIC:s juridiska status, villkor och förfaranden som gäller inrättandet, krav gällande forskningsinfrastrukturen och användningen av den, stadgarnas centrala innehåll inbegripet medlemmarnas rättigheter och skyldigheter, förvaltningsstrukturen, budget-

principerna, principer gällande bokslut och revision, tillämplig lagstiftning och upplösningss-förfaranden. Stadgarna innehåller dessutom bestämmelser om behandling av data, immaterial-rättigheter, anställning och principer för upphandling.

Ett ERIC-konsortium inrättas enligt förordningen genom ett förfarande där kommissionen, ef-ter att ha undersökt om medlemsländernas gemensamt presenterade ansökan och stadgar upp-fyller villkoren i förordningen, fattar beslut om att inrätta ERIC-konsortiet eller avslår ansö-kan.

Med stöd av bestämmelsen i förordningen får ERIC-konsortiet juridisk personlighet från den dag då kommissionens beslut om inrättande träder i kraft. ERIC-konsortiet beviljas omfat-tande rättshandlingsförmåga. Det anses som ett EU-organ, men erkänns efter värdestatens meddelande som ett sådant internationellt organ eller en organisation som med stöd av mer-värdesskattedirektivet (2006/112/EG) och punktskattedirektivet (2008/118/EG) under vissa bestämda förutsättningar kan vara befriad från mervärdesskatt och punktskatt. I genomföran-deförordningen för mervärdesskattedirektivet (EU/282/2011) har man dessutom fastställt vill-kor som ERIC-konsortiet måste uppfylla för att mervärdesskattefriheten ska kunna tillämpas. ERIC-konsortiets upphandlingsförfaranden hör inte till tillämpningsområdet för direktivet om offentliga upphandlingar (2004/18/EG).

På ERIC-konsortier tillämpas i första hand EU-lagstiftningen och i andra hand hemstatens lag-stiftning samt, om det finns verksamhetsställen i flera stater, lagstiftningen i den stat där det aktuella verksamhetsstället finns, när det gäller bland annat hälsa, miljöskydd, hantering av farliga ämnen samt beviljande av koncessioner. ERIC-konsortiet ska ha sitt säte på territoriet för en EU-medlemsstat eller ett land som har anslutit sig till gemenskapens ramprogram för forskning.

Enligt 93 § 2 mom. i grundlagen svarar statsrådet för den nationella beredningen av beslut som fattas i Europeiska unionen och beslutar om åtgärder som hänför sig till dem, om inte be-slutet kräver godkännande av riksdagen. Riksdagens grundlagsutskott har ansett att 93 § 2 mom. även omfattar ärenden

som inte formellt hör till unionens befogenheter, men som till innehållet och konsekvenserna motsvarar unionsärenden (GrUB 10/1998 rd, s. 27/1). Statsrådets allmänna sammanträde be-handlar och avgör de ärenden som enligt nämnda paragraf ska avgöras av EU samt åtgärder som hänför sig till ärenden som till innehållet och konsekvenserna motsvarar dessa, om de kräver beslut av statsrådet. Enligt 96 § i grundlagen ska statsrådet sedan det fått kännedom om ett förslag till sådana rättsakter, fördrag eller andra åtgärder om vilka beslut fattas inom Euro-peiska unionen och som annars enligt grundlagen skulle falla inom riksdagens behörighet utan dröjsmål sända förslaget till talmannen.

Instruct-ERIC har inrättats med stöd av ERIC-förordningen.

Med stöd av vad som har anförts ovan begär Undervisnings- och kulturministeriet fullmakt av statsrådet att för Finlands del underteckna en medlemsansökan till Instruct-ERIC som ska läg-gas fram för Instruct-ERIC:s värdland, Förenade kungariket. Riksdagen deltar i beredningen i enlighet med 96 § i grundlagen.

6 Förslagets konsekvenser

6.1 Konsekvenser för vetenskap och teknologi

Finlands medverkan i Instruct-ERIC gör forskningen effektivare genom att ge omedelbar tillgång till nya avancerade tekniker och tekniker under utveckling, vilket är viktigt för den internationella konkurrenskraften. Dessutom förbättrar medverkan möjligheterna till internationellt forskningssamarbete och finansieringsansökningar på EU-nivå, samt ökar den internationella rörligheten och forskarutbytet. Forskningsinfrastrukturen stödjer avancerad vetenskap, ökar kunskapen om till exempel olika former av cancer, funktionen hos virus och enzymer, biokatalysmekanismer, metaboliska banor och störningar, funktionen och verkningsmekanismen i läkemedel och terapeutiska föreningar, samt proteinstrukturernas evolution och främjar därigenom människornas hälsa och skapar möjligheter till att utveckla kommersiella produkter på basis av fynd, till exempel nya läkemedel och växtskyddsprodukter, vilket har en omfattande samhällspåverkan. Forskningsinfrastrukturen skapar möjligheter att utveckla nya tekniker och metoder i samarbete med företag. Instruct erbjuder tjänster och utbildning för forskare med olika utbildningsbakgrund och möjliggör nya forskningsämnen och innovationer. Medverkan i Instruct-ERIC-konsortiet skapar i Finland specialkompetens, arbetsplatser och möjligheter att utveckla nya kommersiella produkter. De fynd som gjorts inom ramen för Instruct i Finland har redan nu gett upphov till flera patent och patentansökningar.

6.2 Ekonomiska konsekvenser

Enligt stadgarna ska Finland

1) betala en medlemsavgift som under Instruct-ERIC:s fem första verksamhetsår är 51 000–54 200 € per år,

2) stödja verksamheten vid det finländska Instruct-centrumet på ett ändamålsenligt sätt.

Finlands Akademi:s kommitté för forskningsinfrastruktur har förbundit sig att stå för Finlands i punkt 1 angivna medlemsavgift under moment 29.40.22 för forskningsinfrastrukturer.

Beträffande punkt 2 har Finlands Akademi beviljat forskningsinfrastrukturfinansiering för utveckling av Instruct-forskningsinfrastrukturen till ett belopp av 3 048 480 € för 2014–2021 (enskilda beslut: 2013: 322 695 €, 2015: 2 263 008 och 2016: 462 777 €).

Den kommitté för forskningsinfrastruktur som tillsatts av Finlands Akademi beslutar närmare om den fortsatta finansieringen med beaktande av de anslag som kommittén har till sitt förhållande och Akademiens maximala finansieringsandel. Finlands Akademi:s finansieringsandel är för tillfället högst 70 procent av de totala kostnaderna. De nationella aktörerna ska svara för resten av kostnaderna som självriskandel på det sätt som de kommer överens om sinsemellan.

7 Ålands behörighet

En anslutning till det europeiska forskningsinfrastrukturkonsortiet omfattas inte av Ålands självstyrelse

8 Förslagets nationella handläggning

Den kommitté för forskningsinfrastruktur som tillsatts av Finlands Akademi rekommenderade den 31 januari 2017 att Finland ansluter sig till Instruct-ERIC.

Utlåtanden:

Finlands Akademi 13.8.2018

Helsingfors universitet 15.8.2018

Östra Finlands universitet 13.8.2018

Uleåborgs universitet 9.8.2018

Tammerfors universitet 9.7.2018

Åbo universitet 14.8.2018

Biocenter Finland 15.8.2018

I utlåtandena rekommenderades att Finland ansluter sig till Instruct-ERIC

Sektionen för forskning och innovationer (EU 20) under kommittén för EU-ärenden, skriftligt förfarande 18.9.2018

9 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet anser att Finlands anslutning till Instruct-ERIC stärker den finländska forskningens kvalitet och internationella genomslagskraft, främjar den biologiska och medicinska forskningen och stöder uppkomsten av nya innovationer. Det är förenligt med Finlands intressen att landet ansluter sig till Instruct-ERIC. Statsrådet föreslår att Finland ansluter sig som